

[Indenrigsministeren.]

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om kommunal indkomstskat*.

Forslaget, der fremsættes i forbindelse med det samtidig hermed af finansministeren fremsatte forslag til lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (kildeskat), svarer i det store og hele til det forslag, jeg fremsatte her i tinget den 6. oktober sidste år, men som ikke nåede at blive færdigbehandlet. Det indeholder de ændringer i reglerne om den kommunale indkomstbeskatning, som vil være nødvendige eller naturlige i forbindelse med indførelse af en kildeskatteordning. De ændringer, forslaget er undergået i forhold til sidste års forslag, er en følge af, at den progressive kommuneskat i hovedstadsområdet foreslås fuldt ud beregnet efter skalaer, således at der ikke som efter det tidligere forslag skal udskrives dels en almindelig indkomstskat, dels en tillægsskat af større indtægter. Denne ordning er i overensstemmelse med, hvad der for hele landets vedkommende foreslås for beregningen af indkomstskatten til staten.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til ordføreren for udvalget til valgs prøvelse, for at hun kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af et valg.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse: (*Lis Groes*): I skrivelse af 7. d. m. meddelte folketingsmand Mohr Dam, at han på grund af midlertidig varetagelse af offentligt hverv ikke ville kunne deltage i tingets møder i mindst 1 måned, hvorfor han anmodede om orlov fra den 12. d. m. at regne. Den 11. d. m. meddelte det høje ting den ønskede orlov og vedtog at indkalde stedfortræderen. Ifølge den modtagne udskrift af valgbogen for Færøerne er 1. stedfortræder for Færøernes socialdemokrati forhenværende folketingsmand, sognepræst Johan Nielsen, der i skrivelse af gårs dato har meddelt, at han er villig til midlertidigt at tage sæde i folketinget i anledning af nævnte orlov. Efter at have gennemgået valgogsudskriften og de øvrige dokumenter indstiller udvalget enstemmigt, at sogne-

præst Johan Nielsen godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra den 12. d. m. at regne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af pastor Johan Nielsen som midlertidigt medlem af folketinget fra den 12. oktober 1966 vedtoges enstemmigt med 114 stemmer.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Vivike* til ministeren for kulturelle anliggender:

„Vil ministeren overveje at trække sin anbefaling af de militære udvidelsesplaner i Oksbølområdet tilbage, efter at militære køretøjer har forårsaget ødelæggelse på bronzealderkysten i Greerup-Kærgårdområdet?“

Vivike: Selv om det ikke officielt er nævnt, at den tyske værnemagt har brug for en udvidelse af de militære områder ved Oksbøl, har der været fremført mange argumenter for ved ekspropriation at udvide militærets skydeterræn dér med mere end 18 km².

Et argument, der har været stærkt fremført, er, at det fredningsmæssigt set vil være en fordel, at den civile befolkning fordrives og området kommer under militærets kontrol. Her har der navnlig været peget på, at den gamle bronzealderkyst i Greerup-Kærgårdområdet vil bevares bedst under militærets kontrol, og den opfattelse må ministeriet for kulturelle anliggender også have haft, idet ministeren har anbefalet ekspropriationen.

Nu viser det sig imidlertid, at man har taget fejl, idet militære bæltekøretøjer har beskadiget skrænten og desuden forurennet området med dåser, kasser og andre efterladenskaber. Derfor vil jeg spørge ministeren for kulturelle anliggender, om han vil overveje at trække sin anbefaling, givet under forkerte forudsætninger, tilbage.

Ministeren for kulturelle anliggender (*Sølvhøj*): Inden for de militære områder

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

ved Oksbøl findes, bortset fra den almindelige interesse i bevaring af landskabet som helhed, specielle arealer af særlig naturfredningsmæssig betydning. Blandt disse er området ved Greerup, et område, der indeholder for det første den på grund af sit fugleliv så værdifulde Greerup Langsø, som blev endeligt fredet ved overfredningsnævnets kendelse i fjor, og for det andet den såkaldte bronzealderkystskrænt, som hr. Vivike her nævnte. Den strækker sig fra nord til syd og fortæller os i dag, hvor Vesterhavet stod i bronzealderen. Skrænten afsluttes af et større klitparti, bronzealderens Blåvandshuk, et særegent naturmonument, der ligeledes på en strækning er omfattet af overfredningsnævnets kendelse.

I forbindelse med de drøftelser, der fandt sted ved forberedelserne til ekspropriations-sagen, blev der den 18. december 1964 nedsat et fællesudvalg med repræsentanter for forsvarsministeriet og ministeriet for kulturelle anliggender til at gennemgå de under forsvarsministeriet henhørende arealer med henblik på at finde frem til de særlige naturfredningsmæssige interesser, der kan være forbundet med dem, og finde frem til den måde, hvorpå disse arealer kan sikres, eventuelt gennem fredningsdeklarationer. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at der allerede er givet tilsagn fra forsvarsministeriet om at tage de fornødne hensyn til den gamle kystskrænt, herunder i muligt omfang at reetablere naturtilstanden, d. v. s. fjerne eksisterende bebyggelse og henkastet affald, samt i det hele beskytte den bedst muligt.

Med hensyn til det i dag konkret rejste spørgsmål går jeg ud fra, at der tænkes på en hændelse, som, så vidt det er oplyst for mig, fandt sted inden for tidsrummet den 16.-19. august i år i forbindelse med en brigadeøvelse, hvorunder der bl. a. foregik kørsel med pansrede mandskabsvogne på den offentlige vej Greerup-Børsmose øst for Greerup Langsø og uden for det nævnte øvelsesterræn. Kørsel uden for det offentlige

vejnet indgik ikke i øvelsen, men det er oplyst, at en pansret mandskabsvogn har forladt vejnettet og søgt skjul imod flyvere i snæver tilknytning til vejen og derved opholdt sig på bronzealderkystens område. Der er herved opstået mindre skader. Ved denne kørsel er der sket en klar overtrædelse af gældende bestemmelser, og der er fra forsvarrets side taget skridt til at forhindre gentagelser. Det skal tilføjes, at udarbejdelsen af mere konkrete bestemmelser for den pågældende landstræknings bevarelse snarest vil blive taget op til behandling i det udvalg, der, som jeg før nævnte, er nedsat af forsvarsministeriet og ministeriet for kulturelle anliggender.

Jeg finder naturligvis, at episoden er beklagelig, men agter ikke i den anledning at gå ind i overvejelser som dem, der nævnes i spørgsmålet.

Vivike: Jeg takker ministeren for svaret, men finder det beklageligt, at ministeren ikke vil overveje at trække sin anbefaling af ekspropriationen tilbage. Har vi særlige garantier for, at forsvaret ikke overtræder de regulativer, som nu bliver lavet? Vi har, kan jeg forstå på ministeren, et løfte fra det danske forsvar, men har ministeren også fået garantier fra det tyske forbundsværn?

Ministeren for kulturelle anliggender (Solvhøj): Det kan næppe være nogen overraskelse for det ærede medlem, at de aftaler, der træffes mellem kulturministeriet og forsvarsministeriet om beskyttelse af dansk natur og danske fortidsminder indgås mellem to danske instanser og ikke med det tyske forbundsværn eller nogen anden myndighed uden for landets grænser. Det er helt klart, det er jeg overbevist om, at vi kan være tillidsfulde med hensyn til de løfter, der er afgivet af det danske forsvar, og jeg er i hvert fald tilfreds med, at man øjeblikkelig har påtalt den beklagelige episode — og jeg erkender, den er beklagelig. Jeg er ligeledes tilfreds med, at man har givet konkrete løfter om at rydde bronze-

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

alderskrænten dér, hvor den er blevet, som det ærede medlem sagde, befængt med affald af forskellig art, men jeg er — og det må være afgørende — ikke påvirket af en episode, som det ville være ganske urimeligt at generalisere ud fra. Det, der må være vejledende for ministeriets stilling til hele spørgsmålet — og det er et vigtigt spørgsmål — om fredningsværdierne, må være forsvarrets almindelige holdning i denne sag. Denne holdning har været positiv, forstående og imødekommende, og det er denne indstilling og ikke en tilfældig episode, der må være vejledende for ministeriet for kulturelle anliggenders holdning til spørgsmålet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Sigsgaard* til udenrigsministeren:

„Vil ministeren afkræfte fremkomne oplysninger om, at man fra dansk side har givet tilsagn om ikke at ville modsætte sig Spaniens optagelse i NATO, når Franco trækker sig tilbage?“

Skriftlig begrundelse:

I New York Herald Tribunes europæiske udgave for 30. september d. å. meddeles det, at Spanien er så godt som sikker på optagelse i NATO ved Francos tilbagetredning, idet de hidtidige modstandere af et sådant skridt, bl. a. den danske regering, skal have givet underhåndstilsagn om til den tid at undlade at nedlægge veto mod optagelsen.

Danmark er ulykkeligvis allerede gennem NATO allieret med diktaturstater, og en optagelse af Spanien vil yderligere understrege alliancens udemokratiske og reaktionære karakter, ligesom den vil bringe Danmarks sikkerhed i forøget fare på grund af den øgede spænding i Europa, som må formodes at blive resultatet af en udvidelse af alliancen. Udadtil vil vort land blive yderligere kompromitteret, såfremt vi indgår i alliance med endnu en europæisk diktaturstat.

Der er ingen grund til at tro, at det spanske regime vil ændre karakter på grund af Francos tilbagetredning, og det vil derfor

være af stor betydning, om ministeren bekræfter, at regeringen er fast besluttet på, at Danmark bør forhindre — eventuelt gennem veto — at Spanien optages i NATO, i det mindste så længe det eksisterende politiske system i landet består. Det bør ligeledes kunne fastslås, at såfremt Spanien alligevel optages — f. eks. efter en afskaffelse af de nuværende vetobestemmelser efter 1969 — bør dette alene kunne begrunde Danmarks udtræden af NATO.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Sigsgaard: Spanien har i de senere år på forskellig måde søgt at blive mere accepteret i Europa. Bl. a. er landet interesseret i at blive optaget i Atlantpagten. En sådan optagelse er hidtil blevet forhindret, først og fremmest af Danmark og Norge, der har modsat sig en alliance med det spanske diktatur. Presset mod bl. a. Danmark for at få regeringen til at bøje sig og opgive modstanden mod Spaniens optagelse vil jo nok blive øget, efter at Frankrig er gået sine egne veje.

Såvel erfaringer om regeringens manglende standhaftighed over for de vestlige stormagter i andre spørgsmål som nu meddelelsen om, at, som det siges, topledere i socialdemokratiet — jeg har tilladt mig at fortolke det som formodentlig i hvert fald regeringsmedlemmer — har givet tilsagn om ikke at ville modsætte sig Spaniens optagelse i NATO, kan tilsammen gøre mange betænkelige. Jeg håber derfor, at ministeren helt klart kan slå fast, at pressens oplysninger er ukorrekte.

Jeg går ud fra, at det ikke kun er Francos person, der for regeringen stiller sig hindrende i vejen for Spaniens optagelse, og at ministeren derfor kan bekræfte, at i det mindste så længe det nuværende politiske system i Spanien består, vil regeringen modsætte sig dette lands optagelse i NATO.

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Jeg kan besvare det stillede spørgsmål med at afkræfte de meddelelser, der måtte være fremkommet i dagspressen, således som det er nævnt i spørgsmålet, og jeg kan sige,

[Udenrigsministeren.]

at den danske regerings holdning til Spaniens eventuelle medlemskab af NATO er uforandret.

Sigsgaard: Jeg takker ministeren for svaret og fortolker det sådan, at regeringens stilling til spørgsmålet om Spaniens optagelse i NATO ikke alene er afhængig af en enkelt person i den spanske statsledelse, men derimod af selve det spanske system.

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Heller ikke denne fortolkning er forkert.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Poul Dam** til justitsministeren:

„Bliver der ved behandlingen af ansøgninger om tilladelse til offentlig indsamling taget hensyn til andre forhold end de i indsamlingsloven anførte, og såfremt dette er tilfældet, med hvilken hjemmel sker det da?“

Poul Dam: Da den gældende indsamlingslov blev vedtaget af rigsdagen i 1934, var der kun to af de nuværende ærede medlemmer, som var med, og derfor trænges der måske til en erindring om, at loven dengang havde til formål at erstatte nogle gamle regler, der var blevet afskaffet ved straffeloven af 1930, og at forhindre misbrug af indsamlingsformen. Der havde i årene i forvejen været en række tilfælde, hvor velgørenhed havde været misbrugt på en om jeg må sige vel privat måde, som i hvert fald ikke gavnede de nødlidende, hvad man havde argumenteret med.

Man slog i debatten dengang meget stærkt på, at indsamlinger for at kunne godkendes skulle have velgørende formål eller være af almen interesse, og man ønskede i den anledning en effektiv kontrol med indsamlingerne. Således blev loven også gennemført. Disse krav er jo overmåde rimelige. Nærmere regler findes der ikke for, hvorledes justitsministeren skal stille sig til ansøgninger om indsamlinger. Afgørelserne er, så vidt jeg har forstået, helt diskretionære.

Men den specielle sag, som kalder mig frem, nemlig afslaget på en henvendelse fra en komité, der ville foranstalte en indsamling til Vietnam, har aktualiseret

det spørgsmål for mig, om der findes andre retningslinjer, som ministeriet går ud fra, end dem der findes i indsamlingsloven, og hvad disse retningslinjer da støtter sig på.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): I anledning af hr. Poul Dams spørgsmål skal jeg oplyse følgende.

Efter indsamlingslovens § 2 kan tilladelse til offentlig indsamling kun gives til velgørende formål eller til formål, der har almen interesse. Tilladelse meddeles ifølge loven af justitsministeren, hvis den skal finde sted i større områder end et enkelt amt. Der er altså ikke tale om, at justitsministeren skal meddele enhver ansøgt tilladelse, hvis den opfylder de nævnte betingelser, men ministeren kan kun give tilladelsen, hvis det er tilfældet.

Hvis ikke særlige grunde gør sig gældende, vil justitsministeriet dog efter den praksis, der har udviklet sig, normalt give en tilladelse, hvis de nævnte betingelser er opfyldt. Der vil altså normalt blive meddelt tilladelse til en ansøgt indsamling, hvis den enten er til velgørende formål eller er af almen interesse. Men i og for sig mangler der ikke hjemmel til at tage andre forhold i betragtning. Som et almindeligt eksempel herpå kan jeg nævne, at ministeriet normalt vil give afslag, såfremt der har været indsamlet til det samme formål en gang tidligere i det pågældende år.

Der kan, når der er tale om at foretage indsamling til formål udenlands, være grund til at spørge udenrigsministeriet, og det har vi i et konkret tilfælde for nylig gjort, og vi har fulgt de anvisninger, vi fik fra udenrigsministeriet, så meget mere som vi i justitsministeriet var enige i de krav, man fra udenrigsministeriets side stillede.

Poul Dam: Jeg takker ministeren for svaret, som ikke overraskede mig så meget. Jeg er klar over, at tilladelse normalt vil blive givet, og at et af de punkter, der bliver af interesse, må være, om en vis indsamling kan siges at have almen interesse.

Det forekommer mig, at der vel ikke kan være nogen ret til at foretage indsamlinger

[Poul Dam.]

til et hvilket som helst formål, men at et formål, der følges med mere end interesse af en stor del af den danske befolkning, alligevel er af en sådan art, at det må siges at dække begrebet almen interesse, og at den adgang til diskretionære afgørelser, som ministeren naturligvis har efter den gældende lov, næppe kan anvendes til at forhindre indsamlinger, som måtte være i modstrid med regeringens almene synspunkter eller regeringens almene politik, og jeg kan slet ikke se, det er rigtigt, at man herigennem forfølger et bestemt udenrigspolitisk formål.

Men for øvrigt vil jeg gerne stille det tillægsspørgsmål: vil ministeren fortælle, hvilke krav det er, som man på udenrigsministeriets foranledning har stillet?

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg går ud fra, at det ærede medlem tænker på den indsamling, som der blev ansøgt om til fordel for Nordvietnam og Vietcong. Da det er et udenrigspolitisk spørgsmål, var det naturligt, at vi lod denne ansøgning gå over i udenrigsministeriet for at høre udenrigsministeriets opfattelse, fordi det jo ikke er justitsministeriets sag at drive selvstændig udenrigspolitik.

Det svar, vi fik fra udenrigsministeriet, stemmer ganske med den opfattelse, vi har i justitsministeriet. Svaret var, at man må fordr, at indsamlingen skal have udelukkende humanitært formål, at de indsamlede midler på upartisk måde skal fordeles blandt nødlidende på begge sider i krigen i Vietnam, og at der gennem Røde Kors eller på anden måde skal tilvejebringes fornøden kontrol med de indsamlede midler.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Punkt 2 på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om boligsikring.

(Lovforslaget (nr. 6) findes i tillæg A. sp. 105, fremsættelsen tidenden sp. 52).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den under punkt 3 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om boligbyggeri. (Om det almennyttige byggeri og dettes landsbyggefond).

(Lovforslaget (nr. 7) findes i tillæg A. sp. 79, fremsættelsen i tidenden sp. 59).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Axel Ivan Pedersen: Med de to foreliggende lovforslag om boligsikring og, kort sagt, om landsbyggefonden er de lovforslag, som boligforliget forudsatte, kommet frem i folketinget, og man kan uden overdrivelse sige, at de begge og ikke mindst lovforslaget om boligsikring har været imødeset med både forventning og utålmodighed i vide kredse. Men forinden jeg fremsætter bemærkninger til disse lovforslag, må det være mig tilladt at sige et par ord om det boligforlig, der er baggrunden for forslagene.

Lejevurderingen har i det sidste par måneder indtaget en central plads i den offentlige diskussion, og man kan ikke sige, at det er ene lovord, der er faldet om den, som man siger både besværlige og bekostelige ordning. I den anledning vil jeg gerne understrege, at vurderingen af det lejede var den eneste mulighed, som fandtes for så vidt muligt at få udryddet alle de uretfærdigheder og urimeligheder, der i årene efter krigen vitterlig var opstået i den gamle boligmasse, og hvad mere er, hindre, at nye urimeligheder dynger sig ovenpå.

Socialdemokratiet mente, at ingen anstrengelse eller bekostning var for stor, når det gjaldt at sikre den størst mulige retfærdighed i lejeansættelsen både nu og i årene frem til normaliseringsperiodens afslutning, og at dette var den eneste måde, hvorpå man kunne få fastslået det lejedes reelle værdi.

Der er derimod et par andre problemer i forbindelse med boligforligets aftaler, som nok kunne give anledning til agtpågivenhed og bør gøre det, nemlig de øgede belåningsmuligheder i kraft af den af huslejereguleringen forårsagede større forrentning af ejendomme, og stigningen i grundpriserne,